

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur modernləşdirilir, daha da gözəlləşdirilir

Min illik qədim tariximizin saxlanacağı yeri, Azərbaycan əsgərinin qəhrəmanlıq dastanı yazdığı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bu gün ən şanlı günlərini yaşayır. Düşmənin viran qoyub xarabazara çevirdiyi yurd yerlərinə yenidən həyat verilir. Müasir yollar çəkilir, körpülər salınır, dağıdılmış infrastruktur bərpa edilir.

Düşmənin 30 ilə yaxın qaranlığa qərq etdiyi Qarabağ nura boyanır. İşğaldan azad edilən ərazilərimizdə sürətlə həyata keçirilən genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri, təməli qoyulan "ağıllı şəhər"lər "ağıllı kənd"lər, sosial-iqtisadi obyektlər Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun tezliklə Azərbaycanın çiçəklənən cənnətməkəni diyarına çevriləcəyindən xəbər verir.

Qarabağın xilaskarı, Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş ərazilərə hər səfəri Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bir boy da inkişaf etməsi, gözəlləşməsi ilə diqqət çəkir. Yeni sosial, iqtisadi obyektlərin ya təməlqoyulması, yaxud da istifadəyə verilməsi insanlarda xoş əhvalruhiyyə yaradır. Şuşada, Cəbrayıl, Zəngilanda, Qubadlıda, Laçında, Ağdamda və Füzulidə bu qısa müddət ərzində insan ağına gələ bilməyəcəyi dərəcədə işlər görülür, böyük dəyişikliklər baş verir.

İlk növbədə qeyd etmək ki, işğaldan azad olunmuş rayonların enerji təminatı demək olar ki, tam bərpa olunub. Ötən müddətdə bu rayonlarda 11 yerdə 110 kilovoltluq yarımstansiya tikilərək selektiv paylama ilə qidalandırılıb, dairəvi elektrik təchizatına nail olmaq üçün 330 kilovoltluq "Cəbrayıl" qovşağı yarımstansiyası ilə 110 kilovoltluq "Qubadlı" yarımstansiyası arasında ötürmə xətti çəkilib.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur modernləşdirilir, daha da gözəlləşdirilir

Əvvəli 1-ci səh.

İnsanların doğma yurd yerlərinə dönüşünü təşkil etməzdən öncə dövlətimiz onların əmək məşğulluğunu təmin etmək məqsədilə yeni iş yerlərinin yaradılması üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görür. "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkının işğaldan azad olunmuş ərazilərin Azərbaycan iqtisadiyyatına qovuşdurulması istiqamətində atılmış çox mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu xüsusilə vurğulamaq yerinə düşər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla "Dost Aqro"nun açılışında iştirak etməsi, dövlətimizin başçısının bu il mayın 4-də Cəbrayıl rayonunda "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkında "Avto Lizinq Azərbaycan" MMC-nin tikintisi ilə tanış olması, "Holcim Azərbaycan" ASC-nin, "Az-Tex-Import" MMC-nin, "Improtex Qarabağ Sənaye Kompleksi" MMC-nin müəssisələrinin təməllərini qoyması işğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi inkişafına, yurd yerlərinə qayıdan vətəndaşlarımızın əmək məşğulluğuna nə dərəcədə önəm verdiyinin göstəricisidir. Tikintisi davam etdirilən sənaye parkında sahibkarlar üçün əlverişli investisiya mühiti formalaşdırılır. Belə ki, rezidentlər dövlət vəsaiti hesabına hazır infrastrukturla təmin edilir, qeydiyyatla alındıqları tarixdən etibarən 10 il müddətinə əmlak vergisindən, torpaq vergisindən, gəlir və ya mənfəət vergisindən, istehsal məqsədilə idxal etdikləri texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların idxalı zamanı əlavə dəyər vergisindən və gömrük rüsumlarından azad olunurlar.

İşğaldan azad olunmuş rayonların sosial infrastrukturunun bərpası da ardıcıl həyata keçirilən quruculuq işlərinin sırasında olduqca mühüm yer tutur. Bir faktı qeyd edək ki, dövlət başçısı təkcə Zəngilan və Qubadlı rayonlarına səfəri zamanı 15-dək sosial-infrastruktur obyektinin təməllərini qoydu. Ən qısa zamanda və yüksək səviyyədə inşa olunacaq bu layihələr Zəngilan və Qubadlı rayonlarının, Şərqi Zəngəzurun da tezliklə bir cənnət diyarına çevriləcəyindən xəbər verir.

Zəngilan şəhərində inşası davam etdirilən Konqres Mərkəzinin layihələndirilən ərazisi 2,2 hektardır. Burada mərkəzin binası ilə yanaşı, restoran, pavilyon da inşa olunur. Konqres Mərkəzi 605 yerlikdir. Bu ərazidə müvafiq yaşıllıq zonaları salınacaq, avtomobillər üçün yerüstü parklanma sahəsi yaradılacaq. Ekoloji memarlıq konsepsiyasına əsasən, mərkəzin damı yaşıllıq zolağı və günəş panelləri ilə əhatə olunacaq. Konqres Mərkəzində beynəlxalq və ölkə səviyyəli müxtəlif tədbirlər keçiriləcək. Təmali qoyulan inzibati bina isə şəhərin mərkəzində, əsas küçələrin kəsişməsində yerləşir. Bu ərazi əsas ictimai obyektlərə, təhsil müəssisələrinə, peşə məktəbinə, memorial parka və məscidə yaxındır. Üçmərtəbəli bina quruluşuna görə şəhərin müxtəlif yerlərindən görünə biləcək. İnzibati binanın ətrafında müxtəlif istirahət məkanları və iaşə obyektləri fəaliyyət göstərəcək.

Rayonda təməli qoyulan mühüm sosial obyektlərdən biri də Mərkəzi Rayon Xəstəxanasıdır. Yeni xəstəxananın ümumi ərazisi 4,5 hektardır. 91 çarpayılıq xəstəxananın ərazisində yoluxucu xəstəliklər şöbəsi və bir sıra texniki təyinatlı binalar olacaq. Ən müasir tibbi avadanlıqla təchiz ediləcək xəstəxanada müayinə və müalicə işinin aparılması üçün hər cür şərait yaradılacaq.

Təmali qoyulan yaşayış məntəqələri sırasında Zəngilan rayonunun Cahangirbəyli kəndi də var. Ərazisi 179,5 hektar olan kənd perspektivdə 2520 nəfər əhəlinin (573 ailə) yaşaması üçün planlaşdırılıb. Cahangirbəyli kəndində birinci mərhələdə 242 fərdi evin tikintisi nəzərdə tutulur. Burada birinci mərhələdə 1200 nəfərin məskunlaşdırılması planlaşdırılır. Cahangirbəyidə fərdi evlərlə bərabər, bloklaşdırılmış üçmərtəbəli binaların inşası da aparılacaq.

Qubadlı şəhərində ilk yaşayış məhəlləsinin, inzibati binanın, 600 şagird yerlik tam orta məktəbin, 91 çarpayılıq mərkəzi xəstəxananın, Xanlıq, Mahruzlu və Zilanlı kəndlərinin təməllərinin qoyulması bu yerlərdə tezliklə həyatın bərpa olunacağından xəbər verir.

İşğaldan azad olunmuş Qarabağı böyük bir tikinti meydançasına bənzətsək, səhv etmərik. Aparılan abadlıq, quruculuq işlərinin nəticəsidir ki, bu gün Zəngilanın Ağalı, Tərtər rayonunun Talış kəndlərində, Laçın şəhərində, Zabux, Sus kəndlərində, Füzuli şəhərində 30 illik ayrılıqdan sonra məktəb zəngləri çalınır, insanlar həyatlarını öz doğma evlərində davam etdirirlər. Sağlamlıqlarının qayğısına öz doğma yaşayış yerlərində qala bilirlər. Ən başlıcası isə öz yaşayış yerlərində işlə təmin olunurlar.

Aparılan abadlıq quruculuq işləri çərçivəsində milli mədəni dəyərlərimizin, tarixi abidələrimizin bərpasına da xüsusi diqqət yetirilir. Ölkəmizdə tarixi abidələrə, dini-mədəni dəyərlərimizə dövlət səviyyəsində həmişə böyük diqqət və qayğı göstərilib. Torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra tariximizin yadigarı olan dini abidələrimizin bərpası sahəsində xeyli işlər görülüb. İşğalçılar Qarabağ ərazisində olan 67 məsciddən 63-nü yerlə yeksan edib, 3-nə isə ciddi ziyan vurub, yeganə sağlam saxladıkları bir məscidin, Şuşa şəhərində yerləşən Yuxarı Gövhər ağa məscidində isə bəzi dəyişiklik edərək bu abidənin Azərbaycana aid olmadığını isbatlamağa çalışırdılar.

Dövlət başçısı İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva ilk gündən azad Qarabağda məscidlərimizi ziyarət etdilər. Ermənilərin dağıtdıkları ziyarətgahlarımızın, qəbirüstü abidələrimizin bərpası üçün tapşırıqlar verdilər.

Erməni vandalları Qarabağda təkcə məscidlərə deyil, həm də xristian dini ziyarətgahlarına qarşı da vəhşilik ediblər. 1894-cü ildə Xocavənd rayonunda inşa edilmiş Rus Pravoslav Kilsəsini belə dağıdıblar. Rayonun Tuğ kəndində yerləşən İohann kilsəsində də ermənilər xarakterlərinə uyğun olaraq saxtakarcasına bəzi dəyişikliklər ediblər. Onlar Laçın rayonunda yerləşən Alban (Qafqaz) Apostol Müstəqil kilsəsində də alçaq niyyətlərini həyata keçiriblər.

Dövlətimiz insanların dini inancına hörmətlə yanaşdığı kimi, tarixi abidələrin bərpasında da heç bir ayrı-seçkilik etmir. Tuğ kəndindəki qədim alban məbədi, Laçın rayonundakı "Ağoqlan" monastırı da Azərbaycan hökuməti tərəfindən bərpa edilərək öz sahiblərinin ixtiyarına verilmişdir.

Erməni vandalizminin qurbanı olan, Şuşa şəhərində yerləşən Yuxarı Gövhər ağa, Aşağı Gövhər ağa və Saatlı məscidləri bərpa edilib, Şuşada, Laçında və Suqovuşan qəsəbəsində yeni məscidlər tikilir.

Ağdam şəhəri özünün ağ günlərinə qayıdır. Şəhərdə bənzərsiz abadlıq, quruculuq işləri gedir.

2024-cü ilin birinci rübündə Şuşaya 400-ə yaxın ailənin köçürüləcəyi planlaşdırılır. Hazırda şəhərdə yol infrastrukturunun bərpası istiqamətində ciddi işlər görülməkdədir.

Qarabağ yenidən tikilir, modern üsulla qurulur. Bunu torpağın əzəli və əbədi sahibi olduğumuz üçün edirik.

Elşən QƏNİYEV,

"Azərbaycan"

